

PS

ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Avdelningen ber att få reproducera sig, denna gång med en liten återblick på den tid som snart skall komma.

Apropå förment och verklig kunskap skriver Göran Aare direkt ur vardagslivet i Näsby Park och dess husläkarmottagning:

»Härom veckan dök det upp en kvinna på mottagningen med en sårinfektion efter ett hundbett. I samband med undersökningen av såret nämnde jag att infektionen kunde vara orsakad av olika sorters bakterier. Hon frågade då 'Kan det vara streptokocker?' Jag förklarade att jag inte säkert kunde säga det.

Efter några dagar återkom kvinnan. Hon vände sig då till distriktssköterskan eftersom hon kände sig osäker på min kompetens. Hon tyckte det var mycket konstigt med en doktor som inte kunde säga 'streptokocker'.

Man lär sig alltid något nytt. Det gäller att noga väga sina ord.»

Med fröjd kan föreståndaren meddela att »en högtidsstund av hart när historiskt slag» har utspelats »å härvarande Telia officin när hr teledirektör Gottwald Ringné anslöt hela vår fadernekommun till v.m.k. Internät genom att med en solenn gest intrycka kontakten i jacket».

Grönköping, vår eviga granne i cyberrummet, har fått hemsida å adressen:

<http://www.sthlm.proj1.mm.se/gronkop/>

Där finns naturligtvis ett utförligt referat från »den elektroniska akten – som i ett slag gjorde Grönköping s.m.s kompatibelt med världsalltet i övrigt».

Ur hr borgmästare Mårten Sjökvists (med maka, född Sparvhöök) högtidsanförande må citeras ett avsnitt:

»Huru ha vi inte hittills levat i isolering och mörker, där vi setat i våra resp. ensamheter och knappt å våra torftiga PC:n? ... År det därför nu för oss alla en ren pånyttfödelse att få bliva delaktiga i mänsklighetens gemensamma databas, ja att m.e.m. bliva ett med världsanden, som broder Hegel skulle ha formulerat sig. ...

Så är mänskligheten äntligen, efter årtusenden av irrfärder, lyckligen sammanförd till en enda själslig gemenskap.»

Avdelningen avser att lyckligen återkomma.

Ett sommarvik

Det var en het sommar dag för 40 år sedan. Det hade varit varmt och vackert i flera dagar. Längtan till båten och skärgården var på väg att bli outhärdlig, men min unga hustrus allra första vikariat som sjukgymnast och familjeträngsel i sommarhuset höll oss kvar i stan. Jag beslöt mig för att bita ihop och läsa färdigt »Hud och kön».

Det hade inte gått många dagar förrän telefonen ringde. Göran Steg, min något äldre vän och kollega, förklarade att han slitit hårt hela året, inte varit ledig alls och nu var ju vädret så fint att han måste ut och segla. Kunde jag vikariera en månad? Det skar i bröstet, men eftersom jag inte haft några inkomster under året frågade jag försiktigt: »Var nånstant?»

Svaret blev »neurokirurgen» och följdes genast av en ström av ord, med innebörden att det nästan inte alls krävdes något av en ung vikarierande med kand utan erfarenhet, givetvis inga operativa ingrepp, inga ansvarsfyllda ställningstaganden osv. »Och för övrigt kan du i alla lägen fråga Sten Lindgren som är t f överläkare, han är ogift och bor på vinden. Chefen, Nollan, är på semester.»

Mina välgrundade invändningar om otillräcklig utbildning i neurologi och ingen alls i neurokirurgi dränktes i en mängd argument, hänvisning till den flotta lönen, och avslutades med: »Det finns en liten röd bok på danska som heter 'Neurologisk Undersøgelse', den kan du smälla i dig under helgen, och kom upp på måndag kl 8.»

Jag stod som bedövd, men utmaningen var ett faktum. Boken lästes in, och där stod jag då i den ljusa sommarmorgonen på det stora lasarettet.

Allt var lugnt och stilla. Arbetet utfördes utan ord och åthävor av sköterskor, undersköterskor och biträden, som pulsade, sög, kontrollerade blodtryck, tog prov och tassade runt med apparater från den ena medvetslösa patienten till den andra. Ingen tog någon notis om mig, och följaktligen ställdes det inte heller några krav.

Jag orienterade mig varsamt genom försiktig utfrågning utan att störa. Under dagens lopp fick jag klart för mig att jag förväntades vara jour under det innevarande dygnet. Min förfäran bemöttes med: »Sten Lindgren bor på vinden, han skall vara hemma och har nr så och så.»

Det fanns egentligen inget jourrum, utan jourhavande underläkare förväntades sova i ett väl tilltaget undersökningsrum. Hela ena väggen upptogs av en svart skärm med en vit prick.

Efter att ha tassat runt en stund på kvällen och försökt etablera kontakt med personalen och någon vaken pati-

ent, drog jag på mig min ljusblå pyjamas, läste en stund i den lilla röda, och försökte sedan sova. Det gick inte.

Plötsligt ringde telefonen. Det var från kirurgintaget: ett olycksfall, motorcykelolycka med skallskada. Spänd som en fjäder och fylld av onda aningar hoppade jag upp, tog den vita rocken utanpå den ljusblå pyjamasen, knappnål, bomullssudd, perkussionshammare, »Neurologisk undersøgelse» i fickan och ut i natten.

Akutintagets rum var ganska stort och, som jag uppfattade det, fullt av folk i väntan på specialistens ankomst. Runt väggarna i dunklet stod jourhavande kirurg, kirurgassistenter, kandidater, kirurgsköterskan med elever, narkosköterskor med elever, undersköterskor, biträden och vaktmästare. Mitt på golvet, i det skarpa ljuset från ett stort plåtkar med starka lampor, låg en lång man i bruna motorcykelkläder och en gammaldags läderhuva, djupt medvetslös. Det sipprade fram en aning blod under huvan. Han snarkade djupt.

Efter ett varv framme i det skarpa ljuset runt den olycklige kunde jag inte komma på något annat än att slå en patellarreflex. Hur den utföll uppfattade jag inte – och jag hade inte kunnat tolka resultatet, hur det nu än var. Patienten snarkade djupt. Besök vid huvudändan gav vid handen att ögonen långsamt vandrade fram och åter, fram och åter. Jag tog ett varv runt patienten under tilltagande oro, och kunde inte hitta på något annat än att slå en patellarreflex också på det andra benet, samtidigt som jag tyckte mig uppfatta något som kunde vara ett förstulet fnissande från dunklet runtomkring.

Patienten snarkade djupt, och något oregelbundet hackigt, vilket föranledde mig att titta litet djupare i munnen vid nästa lov runt patienten. Vad jag då såg har för alltid etsat sig in i mitt minne: en alldeles felfri tandrad bakom gomsegllet, alltså där man skulle väntat sig bakre svalgväggen. Jag sa då alldeles spontant: »Åh, herrejösses, har ni inte tätt ut proteser en gång.»

Alla som gått någon kurs i sjukvård förstår den häftiga effekt mina ord hade på narkos- och kirurgpersonalen, som från alla håll störtade till med långa tänger. Uppmärksamheten kring min person skingrades omedelbart, så att jag i lugn och ro kunde gå till telefonen och ringa till Sten Lindgren.

Patienten vaknade efter några veckor, presenterade sig, frågade var han var, tackade och begav sig så småningom hem i gott skick.

Lars Hedenberg